

Proizvodnja energije iz vetra u Evropskoj uniji raste i u 2014. je 8% ukupne tražnje struje pokriveno iz vetroelektrana na kopnu i na moru. Međutim, odlika evropskog tržišta energije vetra je koncentracija i gotovo tri četvrtine kapaciteta smešteno je u samo četiri članice EU. Pojedinačno najveće kapacitete za proizvodnju energije iz vetra u EU ima Nemačka. Srbija ima veliki potencijal za proizvodnju struje iz vetra i radi se na više projekata vetroparkova ali stručnjaci upozoravaju da će ulaganja u sektor biti ugrožena ukoliko se uskoro ne usvoji regulativa za energiju iz vetra.

Značaj eolske energije raste širom sveta i u poslednje dve decenije ukupan kapacitet postavljenih vetroturbina povećan je sa 3 GW na 370 GW. Kapacitet za proizvodnju struje iz vetra u svetu u 2014. je povećan za rekordnih 52,8 GW, što je za 48% više nego 2013. i za 17% više od rekordne 2012. godine. Kina je u ukupnom povećanju u 2014. učestvovala sa 23,2 GW.

Kapacitet vetroturbina povezanih na mrežu u EU dostigao je u 2014. godini 129 GW, što odgovara godišnjoj potrošnji Holandije, Belgije, Grčke i Irske zajedno, pokazao je novi izveštaj o statusu vetroenergije Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) Evropske komisije. Kako se ocenjuje u izveštaju, rast koji se beleži u Evropi znači da će u narednih pet godina Unija 12% ukupne tražnje energije pokrivati iz vetra, što predstavlja i veliki doprinos evropskom cilju da do 2020. iz obnovljivih izvora dobija 20% energije.

Navodi se i da su 2014. Danska, Portugalija, Irska, Španija, Rumunija i Nemačka između 10 i 40% struje dobijale iz vetra.

U povećanju globalnih kapaciteta za proizvodnju struje iz vetra u 2014. godini EU je učestvovala sa 13 GW. Među članicama EU izdvojila se Nemačka koja je instalirala kapacitete od 6,5 GW a slede Velika Britanija sa 1,74 GW, Švedska sa 1,05 GW i Francuska sa 1,04 GW. To su jedine četiri zemlje u EU koje su u 2014. instalirale kapacitete veće od 1 GW. Nijedna druga članica nije instalirala kapacitete koji nadmašuju 500 MW a vrednije pomena su Poljska (440 MW), Austrija (411 MW) i Rumunija (354 MW).

Ostale evropske zemlje i Turska u 2014. su postavile kapacitete za proizvodnju energije iz vetra od 2.542 MW pri čemu Turska 804 MW.

Koncentracija kapaciteta za proizvodnju energije iz vetra u EU u 2014. je samo pojačana pa su Nemačka i u znatno manjoj meri Velika Britanija, Francuska i Švedska "držale" 71% svih postavljenih kapaciteta prema 56% u 2013. u 52% u 2012. Toj koncentraciji doprinele su i slabije performanse nekih članica, uključujući Rumuniju, Poljsku, Bugarsku, Španiju i Italiju. Najveće kapacitete za proizvodnju struje iz vetra u Uniji ima Nemačka (39,2 GW) a slede Španija (23 GW), Britanija (12,5 GW), Francuska (9,3 GW) i Italija (8,6 GW). Zatim idu Švedska (5,4 GW), Portugalija (4,9 GW), Danska (4,9 GW) i Poljska (3,8 GW).

Nedostatak regulative ugrožava investicije

U Srbiji bi prvi korak koji bi ohrabrio investitore u projekte energije iz obnovljivih izvora bilo donošenje podzakonskih akata, smatra direktor Dženeral elektrika Jugoistočna Evropa (GE SEE) Gaetano Masara.

“Prvenstveno mislimo na sporazum o otkupu struje, tipski ugovor između onih koji razvijaju projekte vetroparkova i otkupljivača električne energije, a u Srbiji to je EPS. Takođe još nema uredbe o povlašćenom statusu proizvođača struje i uredbe o merama podsticaja”, dodao je direktor Dženeral elektrika za region jugoistočne Evrope.

Masara je istakao Crnu Goru kao državu sa dobrim regulatornim okvirom koji ulagačima pruža adekvatne garancije i sigurnost a da istovremeno ne izlaže zemlju obavezama koje bi je previše opteretile.

“Ali slučaj Srbije je drugačiji. Ta zemlja je u različitoj fazi investicionog ciklusa jer tek treba da počne s implementacijom većih projekata energije iz obnovljivih izvora, a podsticaji su potrebni da bi se privukle investicije. Takođe, nivo fidin tarifa za energiju vetra je dobar kompromis, jer nije ni previsok niti prenizak”, izjavio je Masara.

Direktor GE procenjuje da bi izgradnja elektrana na vetar po kvoti od 500 megavata kapaciteta, na koju se Srbija obavezala po planu povećanja udela energije iz obnovljivih izvora zaključno sa 2020, zemlji donela čistu korist od oko 400 miliona evra tokom 25 godina veka trajanja tih postrojenja. Po njegovim rečima, u tu sumu su uračunati porezi i angažovanje domaćih kompanija za izgradnju i održavanje toku rijeke Neretve.

izvor: euraktiv.rs